

KLIMA- OG
ENERGIMINISTERIET

Klima- og energiministerens tale ved samråd BG, BH, BI og BJ i Miljø- og Planlægningsudvalget den 4. marts 2010

vedr. klimatilpasning

J. nr. 1002-0128

Spørgsmål BG:

”Vil ministeren forlade ad-hoc tilgangen til fordel for rammestyring af klimatilpasning?”

Spørgsmål BH:

”Vil ministeren redegøre for hvilke klimascenarier kommunerne skal planlægge efter?”

Spørgsmål BI:

”Kan ministeren oplyse, om kommunerne må inddrage klimaforandringerne i miljøgodkendelse af landbrug og gennemførelse af vand- og naturplaner m.v., eller om kommunerne skal vente til 2015 i overensstemmelse med regeringens plan for Grøn Vækst?”

Spørgsmål BJ:

”Hvordan vil ministeren sikre, at kommunerne handler med rettidig omhu? Og vil ministeren oplyse, hvordan klimatilpasning indgår i forhandlingerne om kommunernes økonomi?”

Stillet af Ida Auken (SF) til besvarelse i åbent samråd

Indledningsvis vil jeg bede om lov til at besvare alle fire samrådsspørgsmål samlet men i rækkefølgen BG, BH, BJ, BI, da spørgsmål BI ligger under fødevare- og miljøministerens ressort.

Tak for muligheden for at diskutere klimatilpasning med jer – det er et vigtigt emne.

Spørgsmål BG – forlade ad-hoc tilgang til fordel for rammestyring?

Nu har vi haft en vinter, hvor danskerne har brugt så megen tid på at skrabe bilruderne fri, at de – også pga. debatten om FN's klimapanel – er begyndt at tvivle på, om det overhovedet er nødvendigt at gennemføre klimatilpasninger. MEN jeg vil gerne her sende det signal, at vi kommer til at beskæftige os intensivt med klimatilpasninger.

Klimatilpasning er et vigtigt område – og regeringen skal naturligvis i samarbejde med kommunerne, staten, virksomheder og borgerne sikre os mod vand i kælderen, vejsammenbrud, osv.

Tillad mig indledningsvist at sige noget helt overordnet. Der er 5 centrale forhold i regeringens politik for klimatilpasning, som jeg gerne vil ridse op her:

For det første skal alle aktører tage ansvar for eget område. Kommuner, ministerier, virksomheder og borgere har hver især et ansvar. Det centrale i regeringens strategi er jo, at der ikke skal ændres ved den etablerede arbejdsdeling i samfundet, men beslutningerne skal træffes på et oplyst grundlag.

For det andet skal indsatsen være rettidig og fleksibel. Vi skal ikke handle for meget og for tidligt, ikke for lidt og for sent.

For det tredje skal indsatsen være faktabaseret. Vi skal handle på baggrund af viden og fakta. Der findes ingen færdig manual for klimatilpasning, og derfor består en stor del af arbejdet i at indsamle, vurdere og bearbejde informationerne. Og den bedste tilgængelige viden stiller regeringen naturligvis til rådighed på klimatilpasningsportalen.

For det fjerde skal indsatsen være økonomisk ansvarlig. Danmark er ramt af en økonomisk krise, og det betyder benhårde prioriteringer i både stat og kommuner. Det er afgørende, at

vi gør de rigtige ting – hverken for lidt eller for meget.

For det femte findes der ingen 'one size fits all' model. Kommunerne har forskellige behov og ønsker – og det gælder også på klimatilpasningsområdet.

Regeringens klimatilpasningsstrategi er den første af sin slags – jeg vil tillade mig at kalde den en førstegenerationsstrategi. So ein ding må jo justeres hen ad vejen – vi taler jo en tidshorisont på 50 år.

Spørgsmål BH – valg af klimascenarier i kommunerne

Som det fremgår af klimatilpasningsstrategien, skal kommunerne planlægge så robust, at faste anlæg, byggeri og infrastruktur er i stand til at modstå et fremtidigt klima, der af DMI vurderes at blive 1,4 – 3,1 °C varmere.

Tilpasningsstrategien bygger på 3 forskellige klimascenarier for de næste hundrede år, fordi man ganske enkelt ikke videnskabeligt kan lægge sig fast på ét enkelt klimascenarium. Valget af de tre scenarier er endvidere i overensstemmelse med anbefalinger fra IPCC om at benytte to eller flere forskellige scenarier

for at belyse spændvidden af mulige klimaudviklinger.

Efter offentliggørelsen af strategien har DMI leveret yderligere informationer på interaktive kort, så det nu er muligt for den enkelte kommune at gå ind på [klimatilpasningsportalen](#) og uddrage tal for hvert af de tre scenarier for netop deres eget område. Dermed får kommunerne det bedste bud på den reelle usikkerhed, der er knyttet til fremtidens klima på langt sigt.

Så kom så pointen:

De tre klimascenarier afviger dog ikke voldsomt fra hinanden på den mellemlange bane, dvs. helt frem til midten af dette århundrede, så derfor er problemet med usikkerhed til at håndtere på mellemlangt sigt.

Så arbejder vi så videre med det her:

Videncenter for Klimatilpasning arbejder på at stille yderligere scenariedata til rådighed på klimatilpasningsportalen. Disse data stammer fra et større europæisk forskningsprojekt – ENSEMBLES – der netop er baseret på mange flere modelkørsler fra flere europæiske lande og som vedrører tidsperioden 2021-50. Når disse data foreligger, vil kommunerne få et endnu bedre grundlag for deres planlægning.

Kommunerne kan altså forvente, at der på portalen vil blive stillet et scenarium til rådighed, som – med passende angivelse af usikkerhed – vil kunne anvendes som grundlag for planlægning frem til midten af dette århundrede.

Når vi taler om perioden derudover – i slutningen af århundredet – er der stadig så stor usikkerhed, at ingen – og jeg understreger ingen - kan pege på kun ét klimascenarium.

Når end ikke FN's Klimapanel kan komme det nærmere, kan vi heller ikke. Regeringen har ikke nogen krystalkugle. Dér må de ansvarlige myndigheder selv træffe deres valg – inden for de anbefalede klimascenarier - og alt efter den konkrete situation.

Hvor meget varmere det bliver, afhænger jo i sagens natur også af, hvorledes vi lykkes med at reducere de menneskeskabte udledninger af drivhusgasser i de kommende år.

Spørgsmål BJ – rettidig omhu i kommunerne som vi også var inde på sidst

Så er der spørgsmålet om, hvordan jeg som minister vil sikre, at kommunerne handler med rettidig omhu?

Og det er jo et ganske interessant spørgsmål. Som jeg var inde på i starten, er det netop et centralt element, at klimatilpasning handler om rettidig omhu. Det handler om, at vi får foretaget de investeringer, der er behov for i tide, og på et tilstrækkeligt solidt beslutningsgrundlag. Og at vi i det hele taget – med rettidig omhu – er opmærksomme på, at klimaet vil ændre sig.

Derfor er det så vigtigt, at vi får kanaliseret den rette information videre til beslutningstagere på alle niveauer, herunder også kommunerne. De rette informationer til de rette beslutningstagere. Det er kernen i sagen, og det er kernen i regeringens faktabaserede klimatilpasningsstrategi.

Jeg hverken kan eller vil garantere, at kommunerne handler med rettidig omhu. Vi må ikke glemme, at vi stadig har kommunalt selvstyre her i landet. Kommunerne og KL har også selv et ansvar – både for at sikre sig klimaforandringerne i nødvendigt omfang, men selvfølgelig også for at koordinere indsatsen med hinanden.

Inden for de aftalte rammer er det kommunernes opgave at prioritere og foretage løbende tilpasninger under hensyntagen til lokale

forhold og behov. Men jeg vil sørge for, at kommunerne får stillet det bedste tilgængelige vidensgrundlag og relevante værktøjer til rådighed – og naturligvis konsekvent inddrage kommunerne i dette arbejde.

Videncenter for Klimatilpasning har opdateret den tidligere optælling fra november 2009 om kommunernes inddragelse af klimaændringerne i kommuneplanerne. Den nye optælling viser, at knap halvdelen af kommunerne har inddraget klimatilpasning i kommuneplanerne med beskrivelser af konsekvenser af klimaforandringer og konkrete tiltag. Andre kommuner inddrager klimatilpasningen i planlægningen på anden vis f.eks. i særlige klimaplaner eller spildevandsplaner.

Det arbejde rykker sig også hele tiden. Det var jo sådan at optællingen i november viste, at en tredjedel af kommunerne havde inddraget klimatilpasningen i kommuneplanerne. Den stigning vi nu ser, hænger sammen med, at flere kommuner siden november har udarbejdet nye kommuneplaner.

Set i forhold til at klimatilpasning var et temmelig ukendt begreb for få år siden, synes jeg, det er overordentligt tilfredsstillende, at så mange kommuner i dag er godt i gang.

For at få et bedre overblik over indsatsen i kommunerne vil Videncentret for Klimatilpasning endvidere i løbet af foråret gennemføre en undersøgelse, som netop skal belyse behovene.

For så vidt angår den sidste del af spørgsmålet om, hvordan klimatilpasning indgår i forhandlingerne om kommunernes økonomi, så har jeg forelagt dette spørgsmål for finansministeren, som har oplyst:

”I forhandlingerne om kommunernes økonomi drøfter regeringen og KL årligt en række emner, som er relevante for den kommunale økonomi. Det har nogle år ført til drøftelser af kommunernes klimaindsats.”

Det mener jeg også er reflekteret så sent som i forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi for 2010 hvor det blev aftalt at nedsætte en arbejdsgruppe, som skal udarbejde et grundlag for den kommunale indsats vedr. bl.a. klimatilpasning.

Og der ved jeg, at der også blev aftalt et markant løft af niveauet for kommunernes anlægsinvesteringer - og at kommunerne i de kommende år skal opprioritere vedligeholdelsen af kloaknettet for at sikre, at dette er dimensio-

neret til de forventede fremtidige ændringer i nedbøren med flere og kraftigere regnskyl.

Samlet set vil de initiativer, der er taget, motivere kommunerne til at handle med rettidig omhu. Initiativerne skal desuden sikre, at vi får viden om, hvad der sker i kommunerne og forslag til, hvad der kan gøres bedre, og hvor indsatsen skal fokuseres. Det vil naturligvis kunne give anledning til justering af indsatsen indenfor de fastlagte rammer. Det synes jeg er en fornuftig måde at gå til værks på.

Spørgsmål BI – kommunernes inddragelse af klimaforandringer i miljøgodkendelse

Det hører under miljøministerens ressort. Jeg kan derfor ikke gå ind i en nærmere drøftelse af dette men vil nøjes med at referere, at jeg har fået oplyst følgende:

”Det videngrundlag som findes i dag, er ikke godt nok til at vurdere effekten af temperaturforandringerne konkret. Derfor indgår effekten af klimaforandringer ikke i de vand- og naturplaner, der nu er i forhøring hos kommuner og andre myndigheder.

Regeringen og Dansk Folkeparti har, som en del af Aftalen om Grøn Vækst besluttet de tiltag, der skal gennemføres for at opfylde målene i vand- og Natura 2000-planerne.

Beskyttelsesniveauer for nitratudvaskning og fosforoverskud i godkendelseslovgivningen for husdyr er indregnet i den baseline, som er udgangspunktet for Aftalen om Grøn Vækst med hensyn til reduktion af nitrat- og fosforudvaskningen.

Hvis kommunerne nu selvstændigt – på grund af vandplanerne - skærper de eksisterende beskyttelsesniveauer i forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug på grund af vandplanerne, vil det være en unødvendig ”dobbeltindsats” og i et samfundsøkonomisk perspektiv ville det være uheldigt.

Hvad angår målopfyldelse i Natura 2000-planerne, foretages der nu en ændring af husdyrgodkendelsesloven, så lovens beskyttelsesniveau for ammoniak understøtter disse planer.”

TAK